

Når hærværk bliver til kunst

Adrenalinet pumpede, da René Holm som ganske ung løb rundt med gutterne i Esbjergs gader og sneg sig til at spraymale graffiti på byens bygninger. Angsten for at blive opdaget og håbet om at slippe af sted med det gav et kæmpe rush.

Mindre sjovt var det, når det resulterede i en tur på politigården, - men det kunne ikke skræmme trangen til at male væk. Heldigvis.

René Holm i atelieret i Esbjerg

Foto: Jesper Christophersen

Jeg har besøgt René Holm, for hvem det hele startede med glæden ved at tegne, - og som ung knægt i 80'erne med den interesse, var det oplagt, at graffitiens indtog i Danmark fascinerede og lokkede.

"Jeg lavede graffiti fra 80'erne, dengang det sådan rigtigt startede. Det var sjovt at have alderen, som matchede den bølge, der kom – og så være med dengang, det var helt nyt. Man havde godt nok set nogen, der havde skrevet "fuck" og "pik" rundt omkring, men dengang graffiti og hiphop bølgen kom, var det helt nyt for os. Det kom fra New York og det var "fresh" og man kunne ikke sidde og Google det dengang."

Derfor søgte og skaffede han alt, han kunne finde af pladecovers, bøger og film i betamax-format, som handlede om graffiti. Filmen holdt han på pause, så han kunne øve sig i at tegne efter og han endte med at slide videobåndet op, fordi han så den så mange gange.

I en periode var René så flittig graffitimaler, at han blev ansat af kommunen til at undervise børn fra ungdomsskolen i at lave graffiti. Det gjorde han i 2 - 3 år og i den tid fik han en del opmærksomhed i pressen, når han sammen med sine elever malede vægge på skoler og andre steder. Det medførte at andre virksomheder kontaktede ham og spurgte, om han og hans elever ville lave noget tilsvarende hos dem.

Som 20 årig, skulle René og hans storebror træffe valget, om de ønskede at overtage faderens store radio/tv forretning med flere filialer og drive familievirksomheden videre. Et valg, som ville have været vanskeligt for mange at træffe, men ikke for René. Han var allerede da fast besluttet på, at det slet ikke var noget for ham.

”Jeg er vokset op med speedway og flæskesteg”

Midt i halvfemserne skiftede René spraydåserne ud med pensler og lærred. Selv var han midt i 20'erne og nu skulle der ske noget nyt.

”Nu sidder jeg i dag og er billedkunstner og det var måske også meningen på et tidspunkt, men det kunne jeg jo bare ikke se, da jeg var 10 år eller 16 år. Jeg sad som barn og tegnede og tegnede, men det var fordi jeg syntes, det var fedt at tegne og fordi jeg kunne tegne. Graffiti var fordi det var sejt og ikke fordi jeg troede, jeg skulle være billedkunstner - for billedkunst, det var jo sådan noget, gamle idioter gik og lavede. Jeg er ikke vokset op i et akademisk hjem med klaver og billedkunst på væggene. Jo, der hang masser af ting, men det var sådan noget arvegods tror jeg – fra mine forældres forældre. Jeg er vokset op med speedway og flæskesteg, men jeg har altid været kreativ. Jeg lavede mit værelse om hver tredje måned, så når mine forældre kom hjem, var hele værelset lavet om og malet. Engang fandt jeg en gammel cykel i en å, som jeg malede og hængte op i loftet. Mine forældre har sgu' haft tålmodighed med mig.”

Men det var ikke bare sådan ligetil at skifte graffiti ud med pensler og lærred. René blev rådet til at prøve at sende ind til de censurerede udstillinger, bl.a. så han kunne blive medlem af BKF, men det blev hurtigt en noget flad oplevelse, da han imod al forventning modtog kuverter retur med en høfligt formuleret besked om, at hans værker desværre ikke var sluppet igennem censuren.

Det undrede ham og han besluttede sig for at besøge udstillingerne for at se, hvad der så var kommet med, når nu hans eget var blevet vejet for let.

Og det var en øjenåbnende oplevelse, for han indså hurtigt, at der var kæmpe stor forskel fra det, der var udstillet og til det, han selv havde sendt ind.

Han kunne se, at de kunstnere som var kommet igennem censuren, ville noget mere med deres ting. Ikke blot teknisk, men de tænkte mere skævt, konstaterede han. Han begyndte derfor at se mere på andres ting og forholde sig meget kritisk til sine egne værker. Han blev enig med sig selv om, at det kunne han gøre meget bedre, og der måtte være nogen, der kunne guide ham videre. Således startede han på Århus Kunstakademi i 2001.

”Da fandt jeg ud af, at det der med at gå der, var jo ikke et spørgsmål om at male den ene vej eller den anden vej. Det første år var meget praktisk med croquis, farvelære, mønstre, at bygge skulpturer op eller bryde dem ned – altså de grundlæggende ting, som var nogle fine værktøjer at få, men så var det egentlig snakken om kunst og komme ud at se kunst og forholde sig til kunst. Og så engang imellem hvis jeg f.eks. havde 10 værker stående, skulle jeg vælge fem ud og hænge dem op på en væg og så skulle jeg fortælle om dem, imens de andre sad og måtte spørge så tosset de ville. Da kunne jeg godt mærke at hold da kæft, når jeg stod og kiggede på mine ting: Kan jeg fortælle om dem, udover at jeg synes okker er en sindssygt fed farve og hvis jeg putter noget sand i, så kommer der en god struktur? Og det kunne jeg godt høre, at nej – det var ikke nok. Der skulle være noget mere i det. Så det var egentlig det der med at se og se og se – og tale om kunst – både det vi tog ud og så på, og mit eget. Det var egentlig det, der gjorde, at jeg fik ”mere i” og begyndte at fortælle noget. Det startede dengang.”

”Det er da godt, du kan leve af din hobby”

René afsluttede sin uddannelse på Århus Kunstakademi i 2006, men allerede siden 1999 har billedkunsten været hans levevej, og det var også omkring det tidspunkt i hans karriere, han begyndte at betragte sig selv som billedkunstner. Indtil da, havde han haft vanskeligt ved at præsentere sig selv som billedkunstner, for standardbemærkningen var ofte ”Nå, kan man leve af det?”, gerne efterfulgt af ”det er da godt, du kan leve af din hobby”. Bemærkninger som han stadig møder den dag i dag, når han præsenterer sig for folk, som ikke har kendskab til branchen.

Det hører dog efterhånden til sjældenhederne, for René Holm har indenfor de seneste år markeret sig meget skarpt på den danske kunstscene. Han arbejder i dag fast sammen med Galleri Franz Pedersen i Horsens og med Hans Alf Gallery i København og med sidstnævnte har René Holm sammen med andre af galleriets kunstnere, været repræsenteret på de store kunstmesser Scope i Miami og New York samt Art Basel.

”Det er rigtig fedt, for det har altid været et mål, ligesom det var et mål for mig at komme med på de censurerede udstillinger og at blive medlem af BKF, så har det også altid været et mål for mig, at komme til udlandet – og hvorfor? Jeg synes, det er sjovt at komme ud og vise sine ting. Det er

sjovt, at møde et andet publikum.

Den kunstscene der er i Berlin og i New York... Det er ikke nødvendigvis fordi jeg synes, den er bedre, men den er bare et andet sted. Så jeg kan mærke, at hver gang jeg kommer hjem, så har jeg nogle indtryk med. Jeg har et eller andet med, hvor jeg tænker, at mine ting de skal blive bedre, for der er jo alt, når man tager på de der messer. Du kan se fra de helt store mestre og så til de største samtidskunstnere og så til helt unge street art kunstnere. Der er virkelig alt. Og jeg synes, det er sundt at se – hvorfor er det, at de her koster en halv million og hvorfor er det ikke mig? Og det er igen den der med at se på andres ting og så på mine egne og se, hvad er det, der skal til, for at det bliver endnu bedre.”

”For mig er god kunst, kunst som ikke er overstået ved første kig.”

Og ja, som det sikkert fornemmes, er René Holm en ganske ambitiøs mand. Han søger konstant at udvikle sig og vil gerne overraske med sine værker. Når han fornemmer at hans publikum begynder at forvente en bestemt slags motiver fra ham, skifter han gerne til noget nyt. Dette nogle gange til stor frustration for galleristerne, som ofte har kunder, som er interesserede i det, han plejer at lave – og så skal de pludselig vænne sig til noget nyt.

Men René er grænsesøgende af natur og ønsker, at hans værker skal gå i dialog med folk.

”For mig er god kunst, kunst som ikke er overstået ved første kig. Noget du bliver ved med at arbejde med, noget du ikke rigtigt forstår. Det der tisser dig, det der går dig på. Det der generer eller rører dig.”

Inspirationen finder René Holm ofte på sine mange rejser til udlandet. Da jeg talte med ham i januar, var han på vej til Indien, hvor han skulle afholde en maleworkshop for børn i forbindelse med støtteprojekt ”Little big help”. Det er et projekt, han selv har ønsket at tage del i. Først og fremmest fordi han finder projektet spændende – og fordi han altid har ønsket sig at komme til Indien. Her spottede han så en god mulighed, for at opleve Indien med en interessant vinkel og det er så samtidig planen, at hans oplevelser i Indien skal danne grundlaget for hans næste soloudstilling i Galleri Franz Pedersen i november.

Det er tidskrævende at rejse så meget, som René gør og udover at være billedkunstner, er han også familiefar i Esbjerg, hvilket godt kan være en udfordring tidsmæssigt.

René er derfor enormt struktureret og udover at han samtidig er meget selvkritisk, målrettet og ambitiøs, er han også enormt behagelig at snakke med.

Det kan det kun blive interessant at følge med i René Holms kunstneriske virke fremover.

Jesper Christophersen